

Groep II, 12 Juni 1960.

Goeden morgen vrienden.

Zo beginnen we dan onze Zondagmorgen met enige vertraging, wat echter niet wegneemt, dat we ook vandaag weer een paar onderwerpen hebben, die naar ik meen, Uw belangstelling waard zijn.

Ik zou in de eerste plaats graag een paar woorden willen wijden aan;

LEVENSVREUGDE

Niet zozeer in de zin, waarin dit gewoonlijk wordt uitgelegd, maar meer als de kern van een bepaalde filosofie, van een bepaald geestelijk beleven en denken. Wanneer wij Jezus zien met zijn leerlingen, dan valt ons op, dat ook Hij hen voortdurend opwekt tot vertrouwen, tot een soort opgaan a.h.w. in de wereld. Tevens zien wij, dat Hij absoluut niet afkerig is van wat wij noemen, bruiloften en partijen. We zien Hem op de bruiloft in Cana, we zien Hem op een feestelijke bijeenkomst in Capharnaum. Wij zien hoe Hij in Magdala deelneemt aan het z.g. verversfeest, kortom zijn leven is zeker niet alleen een genezen, een treurig rondgaan zonder meer. Wanneer zijn leerlingen zorgen hebben, dan maakt Jezus een gebaar en dan wijst Hij op de leliën des velds. Nietwaar, zij zaaien niet, zij spinnen niet en toch zijn zij gekleed schoner dan Salomo in al zijn heerlijkheid, alsof Hij zeggen wil: Mens, waar maak je je eigenlijk zorgen over? En ik geloof, dat dit afwezig zijn van zorg, kan worden beschouwd als de kern van levensvreugde.

Er zijn voor ons onnoemelijk veel mogelijkheden in het leven. Zowel stoffelijk als geestelijk worden we omringd door een heelal, dat ons een overweldigende keuze biedt. Wij kunnen geestelijk uitgaan in vele verschillende sferen, en zelfs een sfeer zoals Zomerland omvat evenzeer de mysterieuze woestijn als de meest wonderlijke wouden en bossen. De jungle en de lotusvijver liggen daar vlak naast de kristallen hemel. De gewone menselijke wereld is er te vinden naast de eenzaamheid van bergen en zending in tempels. Het is niet voor niets dat juist in deze wereld, waarin de vorm nog regeert en toch de geest vrij is, al deze verschillen tot uiting komen. Want voor elke mens is er een eigen weg, voor elke mens is er een eigen vreugde. Maar, de mens moet beginnen met een vertrouwen in de wereld, een vertrouwen in zijn God, een vertrouwen in zichzelf.

Wanneer wij op dit ogenblik naar buiten zien, zal het waarschijnlijk opvallen, dat het eruit ziet naar regen. Het ziet er wat somber uit misschien, en de wind, die langzaam maar zeker in kracht toeneemt, maakt het voor een zomerse dag wat onplezierig. Nu kunnen wij ons natuurlijk hierdoor laten overweldigen en ons afvragen: wat zal die dag ons bieden, hoe zullen wij hierdoor komen? Als we dat doen, dan verwerpen we de vreugde, die evenzeer in een dergelijke dag gelegen kan zijn, want ook nu speelt het licht met de kleuren. Ook nu is er een schoonheid van, ja de wolken het ene ogenblik en een volgend ogenblik de schoonheid van een windgezweept zijn van het landschap, waarin zelfs het gras zich nederbuigt voor een aankomende storm.

Zien wij het positieve in het leven, dan zijn wij in staat vreugde te kennen. Dit wordt op vele verschillende manieren naar voren gebracht en zonder direct te willen wijzen op de haast hedonistische leefwijze van de oudheid, zou ik toch op bepaalde zinsneden uit Epicurus willen wijzen. Wanneer wij n.l. datgene wat ons geboden wordt in de wereld, durven genieten en beoordelen, zodat wij de fijne essence daarvan doorproeven, zo zegt deze, dan vinden wij op de wereld de volmaaktheid en is het leven een voortdurende school van verrukking. Hij heeft gelijk. Wat kan er beter zijn dan te leven en wat kan er voor een mens of een geest beter zijn dan van die vreugden van het leven gebruik te maken. U zult zeggen: Maar we hebben zoveel zorgen. Vandaag hebben we hoofdpijn, morgen hebben we maagpijn, overmorgen krijgen we een belastingaanslag; het is allemaal zo onprettig. Waarschijnlijk hebt U gelijk, wanneer U het tenminste van die kant wilt bezien. Maar laat me nu, mede aan de hand van enkele oude

geschriften, eens opsommen wat het leven werkelijk biedt aan mogelijkheden tot vreugde en verrukking, tot genieting. Allereerst grijp ik even naar de 18^e eeuw, waarin een filosoof zegt:

Een van de grote verrukkingen van de wereld is het flitsende woord, waarin de menselijke geest, zijn tegenstander erkennend, flitsend als een rapier, speelt met begrippen. Niets is schoner dan je meester te weten van de idee. Hij heeft gelijk, dat kan een grote vreugde zijn. Of moeten we teruggrijpen naar de periode van rond Christus, de Grieken, waar staat geschreven: Wie oog heeft voor vorm en lijn, wordt voortdurend bekoord door de goddelijke schoonheid van al hetgeen in de natuur is geschapen. En wanneer, hij schoonheid ziet gemaakt uit mensenhand, dan zwelt hij van trots, omdat hij behoort tot hen die dit mochten scheppen.

Kijk rond je en leef, kijk naar de mensen en verheug je. Wie in de mens alleen datgene gaat zoeken wat minderwaardig is, datgene wat minder bevalt, wie gaat kijken naar alle droevigen, o, die gaat het zo pessimistisch als die ene Brahmaan, die zei: De wereld is vol verworpenheid, want ziet ik ben rein, maar nauwelijks verzet ik een schrede, of de onreinheid heeft me al beroerd. Dat was een echte oude pessimist. Maar stel daar dan tegenover het loflied aan de schoonheid, dat een ander zingt, zeggende: Wat kommert mij rang en stand. Wat bindt mij, gewoonte en gebruik, wanneer rond mij de schoonheid zich steeds weer ontvouwt. Want in de bloemen proef ik nieuw leven, in de kinderen zie ik het groeiend bewustzijn, in de bergen weerspiegelt zich de eeuwigheid. En in het eeuwig stromen der rivieren herken ik mijzelf, gebonden aan de tijd en toch vrij. Deze dichter, een filosoof op zichzelf, probeert duidelijk te maken, dat overal in de wereld schoonheid is, maar je moet haar zoeken. En daarbij gaat hij naar westerse begrippen misschien een beetje ver, want hij heeft het dan over de mesthoop, die uiteindelijk toch kevers en vliegen baart, en die daarin toch ook nog weer schoonheid kan geven. Hij geeft de mens de raad: wanneer iets je stoot, wanneer iets je niet bevalt, zie het niet, zie het schone en leef, want het leven is een lied van vreugde. Deze gedachtegang is stoffelijk natuurlijk hier en daar moeilijk te verwerklijken. Het is dan ook goed, dat we van deze stelling een geestelijk evenbeeld hebben.

Misschien mag ik hier allereerst grijpen naar iemand die kort geleden overging. Hij was wetenschapsmens, wiskundige, filosoof en toen hij eindelijk in de wereld van de geest gewend was, thuis was, toen gaf hij ons deze uitspraak: Hoe overweldigend is niet de schoonheid van het Al, wanneer ik de verborgen hatelijkheid in mijzelf kan vergeten. Hoe schoon is niet het ritme van het leven, hoe vrij ben ik niet, wanneer alle werelden mij gehoorzamen, wanneer ik met recht daarbinnen tracht te gaan. Eens meende ik schoonheid te zien in de zon en de raadselen te voelen in de duisternis achter de sterren. Thans weet ik, maar dit weten wordt mij tot vreugde, omdat ik vóór al besef de eenheid.

Als je dat zo eens beziet, vrienden, is er dan geen reden, om juist ook geestelijk blij te zijn? Wanneer Uw wereld te lelijk is, sluit de ogen en bouw U een wereld van schoonheid. Niet om die schoonheid dan met moeite in de stof te projecteren, maar om voor een ogenblikje te realiseren, dat er schoonheid is in het leven, dat er vreugde is. Tracht je zo nu en dan ook geestelijk a.h.w. over te geven aan kracht, aan bewustzijn. Laat de eigen geest voor een ogenblik meegaan in het diepe denken van een Meester, die hoge sferen bedwongen heeft en die doet opgaan in de schoonheid van de wol kentorens, die een ogenblik haast duizelingwekkende leegte is, om dan gevuld te zijn met een licht, dat geen edelsteen ooit heeft kunnen weergeven. De levende flonkering die je drenkt en verzadigt, totdat je als bedronken van vreugde, hoger zoudt willen vliegen en terug moet vallen voor een kort ogenblik, waar het wezen niet meer verdraagt. Is dat niet de waarheid? Het leven is schoon. Dat leven kent duizenden verwarringen en verwickelingen. Wanneer we de tijd zien, waarin U op het ogenblik leeft en ik hoop dat ik U niet verveel wanneer ik daar weer op terugkom, dan zie je zoveel dingen, die je eigenlijk lelijk lijken. Je vraagt je af, wat is de zin ervan, wat is het nut ervan? Je ziet veranderingen en je meent, dat er een ondergang te gebeuren staat. Maar heeft ook dit niet in zichzelf de vreugde van een hernieuwing, van een geboorte? Is niet de eerste lente, na de winter, het feest van de grootste vreugde, met de eerste bloem, die zich aarzelend ontplooit in het nog barre klimaat, het eerste groen, dat als een gele schemering, als goud tussen het donker van de takken begint te groeien? En wanneer het winter is, dan droom je van de lente. De schoonheid van de lente is een troost voor de barheid. Er is zelfs dan vreugde in de verwachting. Is het niet in deze tijd hetzelfde? Al wat er gebeurt en gebeuren gaat, zou U mensen kunnen verleiden om te zeggen: Maar ja, deze wereld is dan toch wel een troosteloos geheel, een treurig geheel. Wat moeten wij beginnen in een wereld, waarin wij geen macht

meer hebben? Wat moeten we gaan doen als dadelijk in Japan iets verschrikkelijks gebeurt? Wat moeten we gaan doen als dadelijk de strijd in Afrika eindelijk eens goed losbarst? Wat moeten we doen wanneer China, wanneer Amerika, enz. enz.? U kunt zich natuurlijk die zorgen maken, maar U kunt er niets aan veranderen. Deze dingen zijn er nu eenmaal. U kunt alleen in Uw kleine kring, in Uw eigen omgeving, in Uw eigen denken trachten iets van vrede, iets van vreugde en rust te vinden. Maar als je nu de zekerheid hebt, dat deze dingen nooit voor niets zijn, dat geen enkel lijden, geen enkele pijn, geen enkele misvatting ooit voor niets is, wanneer je in jezelf, in de diepste duisternis van een hopeloos denken en zoeken nog kunt vinden de verwachting van komende schoonheid; is er dan geen reden om blij te zijn? Een beetje dichterlijk misschien, dat geef ik toe en misschien niet zo plechtig filosofisch als U het zoudt willen horen, maar ik sta toch zeker niet alleen, want dan grijp ik weer terug naar Jezus en zijn onderhoud met zijn leerlingen.

Het is in de tijd geweest, dat Jezus een periode in Jericho is geweest. Hij heeft er gewerkt en Hij vormt daar de 70, de grotere groep van leerlingen dus, die Hij een zekere inwijding geeft. Hij woont daar bij Bethel eigenlijk en preekt van daar uit regelmatig door en maakt tochten zelfs tot de bronnen van de Jordaan, maar Hij leert hen steeds en in deze tijd voelt iedereen, ook de leerlingen, dat het op een of andere manier mis zal gaan. Jezus heeft van die opmerkingen gemaakt, die hen met bange voorgevoelens hebben vervuld. Hij maakte zo maar de opmerking: Ja, ik zal met het komende Paasfeest naar Jeruzalem gaan, want het is niet passend, dat een zoon van het geslacht Davids op een andere plaats sterft dan in Jeruzalem. In het begin vinden ze dat helemaal niet prettig, ze zijn bedrukt, pessimistisch, dan komt dat kleine groepje bij elkaar en Simo Labas begint te redeneren: Meester, nu wordt het toch tijd, dat Gij met Uw macht niet alleen maar zieken geneest, dat Gij met ons gaat en dat wij de Romeinen verdrijven. Jezus glimlacht eens en zegt: Dat is niet de weg van de Zoon des mensen. Johannes zegt: Ja maar Heer, kunnen we dan niet gaan. Er zijn andere landen die U wachten. Laten we trekken naar Syrië, laten we verder trekken, misschien tot voorbij Sinai, naar het land waar Abraham eens woonde. Daar zullen we toch veilig zijn. Jezus glimlachte en zei: Dat is niet de taak, die mij is gegeven. Ze zijn bezorgd en dan begint Jezus hen te prediken, aan enige van die leerlingen, er zijn er een paar van de 70 bij, een paar van de 40, en natuurlijk praktisch alle apostelen.

Het is vaak noodzakelijk dat er lijden is op de wereld en wanneer dat lijden komt is het zwaar te dragen. Maar indien we weten dat het zin heeft, indien wij weten dat dit past in de wil des Vaders, in de behoeften des mensen, wat is er dan beter dan dit? Het is misschien moeilijk te sterven, maar wat is er beter dan te sterven voor een vriend? Het is moeilijk te lijden, maar wat is er beter dan te lijden, om zo anderen lijden te ontnemen? Gij treurt, maar gij begrijpt niet. En dan wordt hij een ogenblikje, ik zou haast zeggen sarcastisch, als dat bij Jezus mogelijk zou zijn en dan glimlacht hij eens even en zegt; Jij, daar, je droomt van een wereld, die één zal zijn en die je zelf zult mogen regeren, maar kan een wereld schoon zijn als zij in bloed gedompeld is en niet beantwoordt aan de wil des Vaders? En jij, je droomt van een vlucht, maar kan men vluchten voor de kracht des Vaders? Neen, Hij is mét mij en ín mij. Hij is het woord dat ik spreek. Hij is de kracht die geneest, Hij is de kracht, die mij voert tot het mij bestemde einde en dit is een vreugde.

Nou, als Hij dat zo zegt, dan kun je je wel voorstellen, dat ze allemaal met lange gezichten zitten te kijken; daar voelen ze nou niks voor. Daar heeft Jezus zo eventjes een paar mooie dromen eenvoudig ingetrapt, kapot gebroken en nou gaat Hij vertellen dat ze nog blij moeten zijn ook. Maar Jezus weet heel goed wat hij doet en Hij zegt tot hen: Wat kan groter vreugde zijn, dan vrede te kennen in je eigen hart? Wat kan beter zijn, dan de plicht te vervullen, die je voelt dat de jouwe is? Wanneer zal een mens blijer zijn, wanneer hij meester is als Job op een mesthoop en zich krabt met een potscherf of wanneer hij als gast mag verkeren in de meest vorstelijke hallen van een koninklijk meester? En dan zeggen ze allemaal; Ja, een koninklijk meester. Nu, Jezus heeft dat antwoord al verwacht en Hij glimlacht eens even en Hij zegt: Wat is dan deze wereld? Heeft niet de Vader zelf U deze wereld gegeven? Heeft Hij niet zijn juwelen aan de hemel gesteld? Heeft Hij U niet gegeven het leven, de bomen, de planten en de dieren? Is Hij niet de zang van de vogel, is Hij niet de wind, die U verkoelt en verfrist in de avond en het water dat Uw dorst lest? Is Hij niet al deze dingen en meer? Zo zoudt gij willen verwerpen, wat Hij is. O, gij zijt klein in geloof en zwak in ervaren. Want dit zeg ik U: Het is beter te sterven onder de grootste pijnen, maar in je te kennen het licht van den Vader, want dit is de

vreugde en de kracht. Het is beter uitgeworpen te zijn onder alle volkeren, maar te weten dat Hij met U is, want dat is vreugde, en niets kan vreugde zijn zonder Hem en zonder Zijn Wezen.

En dan zitten ze heel verbaasd te kijken en dan komt er een van de gelijkenissen die helaas niet zijn opgetekend. Heer, zeggen ze dan tegen hem, wat moet dan vreugde zijn? En dan zegt Jezus dit: Er was eens een mens, die 3 bomen had en deze 3 bomen waren alle in de karige grond verkomen en hij vreesde dat ze door de barheid van de winter niet zouden bloeien. Toen nam deze mens al wat hij bezat en hij gaf hen zijn mest, zijn zorg. Hij gaf hen het water wanneer het droog was, hij trachtte hen te behoeden en te beschutten. En ziet, het was een pijnlijke tijd, maar toen zij overleefden en hun vruchten schonken, was hij rijker dan een vorst. Dit is nu de vreugde, te weten, dat je leven en het werk dat je doet, wordt tot iets dat vrucht draagt, dat de moeizame strijd beloond wordt. Dit is de grootste vreugde, die ons bestemd is door den Vader. En dan zitten ze allemaal raar te kijken en voelen er helemaal niets voor. Waarschijnlijk net zo min als de mensen ervoor voelen, wanneer je zegt: Je moet blij zijn van binnen, je moet vrolijk zijn. Want iedereen zegt: Ja, maar ik heb toch mijn ergernissen en ik moet de hele dag dat gepraat aanhoren en ik moet maar altijd die boodschappen doen en ik moet maar altijd die bevelen opvolgen en het loopt altijd mis. En dan zegt Jezus: Maar juist, wanneer je uit dat leven dan toch iets maakt, dan is dat vreugde.

Ik zou eigenlijk de opmerking willen maken, dat de wereld, zoals ze vandaag is, met al haar moeilijkheden en al haar veranderingen, juist nu de kans geeft om blij te zijn, juist nu de ware intense vreugde kan bieden. Want vrienden, er zijn hindernissen te overwinnen, er zijn tegenslagen, er zijn een hele hoop dingen die U niet bevallen. Maar U kunt daartegen ingaan, u kunt daarin een taakvervulling vinden. Nog meer. U kunt misschien dat wat lelijk scheen omvormen tot schoonheid. Dat is de grootste vreugde die er is. Ach, Jezus heeft het zo vaak gezegd en toen hij dan ook met Thimotheus sprak en Bartimeus, toen heeft Hij ook eens een keer zo'n les gegeven. Hij zei tot hen dit: De mens, die in het heden de bereikingen proeft, die het heden geeft, de mens die in het heden aanvaardt de gaven van den Vader, waarlijk, diens leven is vol van vreugde. En dan wijst Hij op de wijn die ze drinken, ja wijn met water, goedkope rode wijn, meer niet en zegt: Ziet, dit bloed der aarde is een vreugde. En Hij wijst op die eenvoudige maïskoeken, die ze eten en zegt: En dit, het is geen voedsel voor vorsten, maar geeft het niet de volwaanheid en de vreugde. En Hij wijst op de bomen en zegt: De schaduw, die ons afkoelt, is dat geen vreugde? En zo gaat Hij door. Hij vraagt het ze steeds weer, totdat ze eindelijk moeten toegeven: Ja, maar Heer, eigenlijk is het leven goed. En dan zegt Hij: Ja.

Als Hij een modern mens was geweest dan had Hij gezegd: Ja, daar wil ik jullie nou eigenlijk hebben. Het leven is vreugde, het is vol van levenskracht en van vreugde. Je kunt a.h.w. overal de rijpe vrucht en de vreugde plukken, elk ogenblik weer, wanneer je je de moeite getroost om het te doen. Wanneer je niet te veel bezig blijft met andere dingen; wanneer je niet te pessimistisch blijft voortsukkelen, steeds weer denkend aan het probleem van morgen en daardoor voorbijgaand aan de vreugde van heden. Ik geloof vrienden, dat dit een zeer belangrijk onderwerp is. Mijn welsprekendheid is er misschien niet voldoende voor, dat kan ik me voorstellen. Misschien vindt U het een jammerlijke herhaling van iets wat U allang hebt gehoord. Maar kent U de vreugden van het ogenblik? Kunt U opgaan in die kleine vreugden, die U steeds weer worden gegeven? Kunt U aanvaarden, wat de dag elke keer weer biedt aan vreugde, wat de nacht, de geest weer biedt aan vreugde en vrijheid? Kunt U dat werkelijk? Kunt U het licht uit het leven puren? Of vlecht U meer een werk dat hoofdzakelijk duister is uit Uw vrezes, Uw zorgen en datgene wat je gisteren hebt gedaan en datgene wat je morgen zou moeten doen? Het is maar een vraag. De mens, die juist leeft, zal erkennen, dat het hele leven: is een licht, een vreugde, zomer en zon, lente en nieuw leven, altijd weer, of je jong bent of oud. Want het leven is de mens gegeven tot verheuging en vreugde, niet tot lijden en dood. Al wat hem gegeven wordt aan lijden, wordt hem slechts gegeven, opdat de vreugde intenser moge zijn, opdat zijn erkennen van de Goddelijke vreugde en de kosmische vrijheid sterker zal mogen bevestigd worden in zijn wezen. Alle dingen hebben zin in het Al en alle zijn gericht op dat ene, dat de mens misschien nog hemelrijk noemt, maar dat in feite alleen is de eeuwige vreugde van het kennen van het volmaakte leven. Dat vrienden, is mijn onderwerp van vandaag. Ik hoop, dat ik U er niet mee verveeld heb en ik hoop, dat U het ter harte neemt.

We hebben vandaag een beetje een wisselvallige dag zoals U merkt.

Ik geef het woord over aan de volgende spreker, die op zijn manier ongetwijfeld nog weer iets te zeggen heeft over deze Zondag. Ik wens U allen prettige dag.

o-o-o-o-o

Goedenmorgen, vrienden.

Staak Uw ontsteltenis, mijn intenties zijn zeer goed. Ik hoor daar n.l. zo heerlijk dat verhaal over vreugde en nu ga ik dat op mijn manier nog eens een keertje verder ontwikkelen. Als ik een mens zie, die blij is, dan ontdek ik, dat hij vooral blij is, omdat hij vergeet, waarover hij zich eigenlijk zorgen had willen maken. Wanneer ik een mens zie, die vrij is, ontdek ik, dat hij hoofdzakelijk heeft vergeten wat hij eigenlijk allemaal had willen doen en daardoor de vrijheid vindt in het heden zichzelf volledig te uiten. En dan ga ik daar op mijn nuchtere manier, zoals dat heet tegenwoordig, op z'n jan boerenfluitjes, regels uithalen, doodgewone regels en die regels hebben dan met vreugde schijnbaar heel weinig te maken, maar gezamenlijk dragen ze ertoe bij, dat je leven in ieder geval een beetje blijer is.

Nou de eerste regel is al heel eenvoudig: zolang je meer aan morgen denkt dan vandaag leeft, leef je niet, maar dan heb je een voortdurende nachtmerrie. De tweede is: Wanneer je werkt vandaag, dan moet je werk op zichzelf het doel zijn, niet de voltooiing ervan. Wie zich te zeer bindt aan de voltooiing van het werk stelt deze uit, doordat hij teveel tijd nodig heeft om zich voortdurend op die voltooiing te richten. Nou, ik zou zeggen dat dat logisch is. Als U het nog nooit hebt ervaren, probeer maar eens iets haastig af te maken. Dan zul je ontdekken dat het veel langer duurt dan wanneer je het op je gemak doet, zo gek als het klinkt. De derde regel is ook al heel simpel: Werk nooit boven je krachten, noch geestelijk, noch stoffelijk. Wanneer je n.l. werkt, dan nemen we aan, dat je de zaak zelf beheerst. Als je het zelf beheerst, dan moet je het doen volgens je eigen persoonlijkheid, je eigen kunnen. Alleen dan vind je de mogelijkheid om jezelf uit te drukken, jezelf te zijn. En komt er dan een tijd dat we sneller moeten werken, dan zijn er van buiten af voldoende krachten, die ons dwingen, juist op het ogenblik dat wij rustig verder gaan. Daar kunnen we niets aan doen, dan is het dwang. Maar deze dwang en deze drang helpen ons dan weer om te bereiken en zolang we ze ondergaan moeten we ze aanvaarden zonder er tegen te protesteren.

En geestelijk geldt precies hetzelfde. Dat is dan sub a. of moet ik zeggen sub b. van dit geval. Een mens die geestelijk meer wil zijn, dan hij in feite kan zijn, mislukt steeds. Door te hoog te grijpen, zal hij steeds weer falen, de werkelijke verdienste, de werkelijke wetenschap en de werkelijke kracht, die tot zijn eigen bereik behoren, voldoende in zichzelf op te nemen. Dientengevolge staat hij lager dan degene, die niet probeert te hoog te vliegen. Onthoudt. dat er ook bij. Nou, en dan gaan we naar het volgende nummer en dan vinden we ook al een heel eenvoudig regeltje; maar dat is er eentje, waar een weerhaakje in zit: Schat jezelf nooit te laag, maar probeer toch nooit meer te zijn dan een ander. Een mens, die denkt dat hij te weinig is, is geneigd om Gods water over Gods akker te laten lopen, of nou ja, het maar al te gemakkelijk op te nemen. Daardoor is hij ontevreden met zich zelf, kan hij nooit gelukkig zijn en kan hij nooit de vreugden van het leven kennen. Maar degene, die probeert meer te zijn dan een ander, die is zo voortdurend bezig te kijken naar wat een ander presteert, dat hij geen tijd heeft om de vreugde over zijn eigen prestaties voldoende te ondergaan. Dat is iets waar veel mensen onder lijden.

En dan wat betreft de esoterische bewustwording, bereiking van zelfkennis en zo, dat zijn ook een paar eenvoudige regels: Het is beter een deel van jezelf te kennen en daarnaar te leven, dan jezelf geheel te kennen en in deze zelfkennis geen tijd over te houden voor de verbetering van het ik. Het is beter één waarheid volledig te begrijpen en je geheel eigen te maken, zodat je er mee leeft en werkt dan vele waarheden te kennen, zonder ze ooit tot deel van je wezen en leven te maken. Het is beter, een kleine vreugde te putten in een zee van duisternis dan in een zee van licht te staren naar het ene duistere punt dat je nog is gebleven. Hoe de mens zich richt, richt zich zijn beleven. Hoe het menselijk beleven gericht is, bepaalt hoe hij verder leeft in de sferen en bij reïncarnatie. En dan ten laatste: Maak je niet druk over de gevolgen wat je vandaag doet, je kunt ze nooit overzien. Houd je wel voortdurend bezig met het verwerklijken van datgene, wat voor jou nu en op dit ogenblik belangrijk is en in overeenstemming met de droom die je in jezelf draagt. Zo benader je het dichtst de goddelijke werkelijkheid en zo kom je het snelst tot de bewustwording en de zelfkennis, die het einddoel zijn van het menselijk streven.

Nou, dat was ook al heel eenvoudig en allemaal heel gewoon vandaag. Nou heb ik natuurlijk heel vaak meegemaakt, dat de mensen zeggen: Nou ja, het is zo gewoon, het is gewoon ordinair, wat ook gewoon betekent, maar dan op z'n Frans, waardoor het minder waardig is dan het Hollandse gewoon, . d.w.z. een gewoon wijntje is een betere wijn dan een wijn ordinair. Dat is voor de wijnkenner. Nou moet je één ding goed onthouden. Dat wat gewoon is, is bruikbaar, is hanteerbaar. Degene die het buitengewone voortdurend zoekt en voortdurend zich daarmee bezig houdt, leeft boven zijn stand. Hij is dan een parvenu en slaat voortdurend in geestelijk opzicht hetzelfde figuur als die meneer, die toen een ander een werk van Chopin noemde, zei: Ja, ik heb hem verleden keer nog op de televisie zien spelen. Want, hij begrijpt niet waar hij mee werkt. Iemand, die het te mooi wil maken, breekt zijn nek over de te ingewikkelde stellingen die hij opbouwt en zal, wanneer de waarheid komt, voortdurend in dat kledingstuk staan, dat menigeen het dichtst aan de huid pleegt te dragen. (Ja, grinnik rustig).

Vraag je eens af, hoeveel mensen eigenlijk hun leven bederven doordat ze boven hun stand willen leven, geestelijk en ook vaak stoffelijk, en daardoor voortdurend tegenover anderen in hum hemd staan. Zorg dat je gewoon bent. We zijn niet de edellieden van de kosmos en dat kunnen we niet worden ook, want al die plaatsjes zijn in het begin al vergeven. Wij zijn de doodgewone burgerlijken en als we een stapje verder komen, dan mogen we ons zelfs ouderwets de poorters noemen.

Wij behoren in een bepaald afgesloten geheel, met zijn eigen regels, en als we daar nou maar voldoende in leven en werken, dan worden we misschien op den duur rijksburgers of zelfs wereldburgers, maar dat moeten we afwachten. Degene echter, die niet in staat is, binnen zijn eigen kleine gemeenschap zijn plichten te vervullen, zijn vreugde te vinden, zijn leven en zijn wijsheid, die zal nooit een stap verder komen. Praat dus niet over de wereld, voordat je je eigen dorp kent. Praat niet teveel over de kosmos, voordat je een klein, beetje van je ikje beseft en laat je vooral nooit op stang jagen door degenen, die zo buitengewoon edel en groot zijn. Ja, je lacht erom, maar het is weer zo, want per slot van rekening, elke mens heeft een bepaald kapitaal. Kapitaal aan geestelijk vermogen, geestelijke kracht, meer heeft hij niet, anders zou hij geen mens zijn. Sommigen besteden het alleen aan een mooie mantel, een mooi opgemaakt gezicht en een mooie hoed, maar ze hebben er niks onder. Dat zijn de mensen, die op U dan de indruk maken van hoog en edel, maar die in feite minder waard zijn dan U. Het gaat niet om het extreme, het gaat om het gedegene en een mens, die gewoon, doodgewoon stoffelijk en geestelijk burgerlijk gelukkig is, die het met de eenvoudige, kleine vreugden kan nemen en die niet te ver reikt, maar tevreden is met wat zijn eigen wereld, zijn eigen omgeving, zijn eigen mogelijkheden hem bieden, dat is degene, die de grootste vreugde kent in het leven, die de grootste wijsheid put uit het beleven en die de grootste intensiteit van geestelijke kracht en ontwikkeling in zichzelf doormaakt. Waarmee ik ook mijn zee van wijsheid zo ongeveer weer heb leeggespoeld, het lijkt meer op een teiltje dan op een zee misschien in Uw ogen, daar kan ik ook niks aan doen. Ik hoop alleen maar, dat U bij de beoordeling van mijn toespraak zo dadelijk niet het kind van mijn geestelijk pogen met het badwater, dat er omheen zit, weggooit.

Want ik meen één ding ernstig en dat is dit: Wanneer je gewoon bent, maar gelijktijdig gewoon zoekt de eenvoudige vreugden, de eenvoudige lichtpunten van je leven voor jezelf zo sterk mogelijk te maken, dan ben je gelukkig, dan word je wijs, dan vind je wat ze noemen het Koninkrijk Gods en al wat erbij hoort, maar zodra je te ver wilt gaan, te ver wilt grijpen, te hoog wilt stijgen, nou ja, dan gaat het je net als die meneer, die twee treden hoger wilde lopen dan de trap hoog was en die ontwaakte in het ziekenhuis, parterre. Ik hoop dat dat voor U geestelijk voorkomen kan worden. Vrienden, het was me een genoegen, het woord is aan de laatste spreker van de ochtend, veel plezier vandaag.

o-o-o-o-o

Goedemorgen vrienden.

We zijn dan op het ogenblik alweer gekomen aan het einde van onze bijeenkomst en dat betekent dat ik zodadelijk moet improviseren over een onderwerp, dat Uzelf mij moogt geven. Toch zou ik graag ook mijn steentje nog voor een kort ogenblik bijdragen tot het geheel van net werk, dat deze ochtend is besproken.

Be ervaring heeft mij persoonlijk geleerd, dat vreugde niet ligt in feiten, maar in een wijze van beschouwing. En toen ik overging en in mijn nieuwe milieu, in mijn geestelijke wereld van

heden terecht kwam, en daaruit verder mocht groeien tot de vorm verwaasde, toen ontdekte ik wederom, dat het niet belangrijk is hoe de feiten zijn, maar dat het belangrijk is, hoe we staan ten opzichte van die feiten. Zeer duidelijk is het niet datgene wat wij als werkelijkheid rond ons zien, dat bepalend is voor vreugde of smart, dus niet datgene dat wij rond ons zien wat uitmaakt in hoeverre wij wijsheid zullen vergaren of in dwaasheid zullen blijven voortgaan. Het is steeds het eigen ik van de mens, het eigen ik van de geest, dat bepalend is, bepalend zeker ook voor de wijze waarop men in harmonie is met de kracht die achter de verschijnselen schuil gaat, maar daarnaast wel degelijk door de wijze, waarop men zichzelf richt. Elke mens en elke geest heeft het vermogen zichzelf te richten op het licht en op de vreugde, hoe eenzijdig dit misschien ook in de kosmos moge lijken. Voor ons is het de enige weg om in een vreugdig en sterk beleven voort te gaan van sfeer tot sfeer verder te dwalen en zo het punt te bereiken, waarbij hetgeen eens duister scheen, ons licht wordt, hetgeen eens leed scheen te zijn, ons wordt tot een nieuwe vreugde en verrukking en de dwaasheden van eens, zich ons hernieuwd te openbaren en nu deel kunnen worden van een kosmische wijsheid. Ik had U hierop gaarne gewezen en heb dat dan ook gedaan, hopen dat U me niet kwalijk neemt, dat ik als spreker van het slotwoord, toch nog een kleine appendix heb gehecht aan het door anderen bijeengebrachte deel.

Is er iemand onder U, die mij een slotwoord wil opgeven?

Eenvoud.

Neemt U mij niet kwalijk, overigens, wanneer ik dit op mijn wijze ontwikkel. Alle dingen zijn één. Er is geen tweevoud of veelvoud. Al is God, al is in God, al is met God vereend te allen tijde. Daarom wil ik eenvoud stellen te zijn: de band die mij bindt met de kern van het zijn, de kracht die mij is het leven van het leven, de werkelijkheid van het dagelijks bestaan, het doe1 van mijn denken en streven. Hoe complex ook mijn wezen de kosmos ooit bouwt, ik zal haar nimmer beleven. Slechts in eenvoud en eenheid met God is zij echt en wordt mij de waarheid gegeven. In de veelvoud van denken bouw ik mij een waan, verdrink in een veelheid van feiten. Ik wil in duizend richtingen gaan, en blijf zo gebonden stille staan, terwijl ik meen, geestelijk, stoffelijk te reizen. Maar in de eenvoud aanvaard je het goddelijk woord. In de eenvoud aanvaard je het leven en word je geleid, door die stem in jezelf, de stem van je God, die je spreekt geen oordeel. Die nimmer de staf ooit je breekt, maar je voortleidt tot het einddoel, het eind van het bestaan. Hoe complexer het denken, hoe complexer het beeld, hoe complexer de waan. Hoe groter de eenvoud, hoe groter de aanvaarding van dat wat is, wat je nu wordt gegeven. Hoe eenvoudiger je ziet: Dit is heden het doel en daarom zal ik daarheen juist streven, hoe meer je geleid wordt, ook door je gevoel. Daarnaast door het denken. Een middel ook aan jou gegeven om voort te gaan. Hoe beter je past in het kosmische zijn, hoe minder het stoffelijk bestaan wordt tot lijden en pijn, hoe minder het geestelijk voortgaan wordt een worstelen van sfeer tot sfeer. In de eenvoud is aanvaarding een mogelijkheid, dan trek je over het einde van de tijd, daar waar ruimte niet meer bestaat en slechts het denken zich nog kennen laat in het Goddelijk zijn, je eigen weg. Wees klein, het is niet belangrijk. Wees stil, wees mijnentwege haast als dood, maar neem wat je in het leven wordt gegeven, aanvaard elke les en ga in eenvoud voort, telkenmale wanneer je beseft, dat je hier iets ervaart of iets hoort, wat je tot jouw beeld van God en van goed weer verheft. Eenvoud betekent alleen maar aanvaarden van het zijn zoals het is, het erkennen van de feiten, zonder er teveel achter te zoeken. Betekent het terugbrengen van allerhande menselijke wetten, van allerhande kosmische gedachten en filosofieën tot hun werkelijke zin.

Want God is een, eenvoudig, niet wonderlijk en complex. Dat wij daar niet te veel afwijken van de innerlijke en uiterlijke eenheid, die voor ons zo belangrijk is. Met deze aanvaardende komen tot de grote eenheid, van juist de eenvoud, die het ons mogelijk maakt God te zien, te begrijpen en te verstaan.

Dat is dan aan de hand van het door U gestelde. Vrienden, mijn bijdrage en hiermee beëindigen we deze bijeenkomst. Wij allen, in de geest hier aanwezig, wensen U ook verder een aangename Zondag, innerlijk licht, innerlijke kracht en vooral levensvreugde. Goeden morgen.